

Posudek diplomové práce
ŠÁRKY HLOUŠKOVÉ
GIORGIO BASSANI A FERRARA,
Ústav románských studií FFUK

Diplomantka se ve své práci zaměřila na Bassaniho prózy, v nichž je tematizována Ferrara a osud tamější židovské komunity. Zpracovala tuto problematiku velice zdařile.

Práci zahájila kapitolou, v níž je charakterizován historický rámeček Bassaniho příběhu (a také jeho života), tj. dvě desetiletí fašistického režimu. Už v této kapitole lze zaznamenat hlavní klady práce: přehledný výklad, dobrý styl a především – solidní faktografii, čerpanou z dobrých pramenů. Bassani byl v italské výpravné próze snad jediný, kdo nezredukoval problematiku židovské komunity ve vztahu k fašismu na drama holokaustu, ale popsal i relativně dlouhé předcházející období, kdy značná část italských Židů s mussoliniovským fašismem spolupracovala. Hloušková tu zmapovala věcně a korektně nejen vývoj Mussoliniho postoje k židovské otázce, ale i postoj židovských komunit k ranému fašismu.

Další kapitola přináší Bassaniho životopis. I zde je třeba ocenit, že nejde o pouhé chronologické řazení fakt, ale že i Bassaniho život je popsán v úzké souvislosti s dobou a se stálým zřetelem k tomu, jak se tato fakta promítají do epických osnov jeho příběhů. Prizmatem tohoto individuálního životopisu navíc autorka zachycuje – evokací konkrétních jmen a konkrétních událostí – formování antifašistického odporu.

Následuje kapitola, v níž je přehledně popsán Bassaniho ferrarský cyklus (*Romanzo di Ferrara*). Autorka zdůrazňuje konzistentnost a jednotu tohoto obrazu, v navazující (5.) kapitole pak identifikuje další charakteristické atributy Bassaniho vypravěčství: proustovskou posedlost pamětí, motivickou orientaci na adolescentní frustrace protagonistů, determinující jejich další vývoj, kombinaci symbolického řádu vyprávění s evokací jedinečných detailů, složitou hru časových rovin. Za mimořádně zdařilou pokládám analýzu autobiografismu Bassaniho děl – což je, jak diplomantka přesvědčivě dokládá, mnohem složitější věc, než se může na první pohled zdát.

V kapitole Bassani versus Ferrara si diplomantka dala tu práci, aby konfrontovala prostor vytvořený v Bassaniho textech s reálnou topografií Ferrary. Není to zbytečné: autorka přesvědčivě ukazuje, že Bassaniho obraz Ferrary je do značné míry rovněž literární konstrukcí (jež občas pracuje i s fiktivními daty), že Bassaniho Ferrara je plodem cílené selekce, že

jednotlivá místa jsou nadána osobitou sémantikou a že jsou evokována v precizní vazbě na historickou chvíli (jsou to v pravém slova smyslu bachtinovské „chronotopy“).

Práce vrcholí obsáhlou analytickou kapitolou, v níž je „prostor“ Bassaniho textů - tentokrát pojatý šířeji ve smyslu životního prostoru aktérů Bassaniho příběhů – popsán především jako systém binárních opozic: vnitřní/vnější, vězení/útočiště, světlo/tma apod. Prizmatem těchto opozic je tematizován psychologismus Bassaniho vyprávění.

Závěrem:

Šárka Hloušková napsala velmi kvalitní práci, v níž bylo odvedeno spoustu analytické práce, a jež je v důsledku této skutečnosti mimořádně věcná a instruktivní. Práce má vysokou stylistickou úroveň. I velmi jemná analytická zamyšlení jsou zpravidla podána v jasných a srozumitelných formulacích, formulační „úlety“ jsou vzácné (myšlenka, jež je nám předkládána na s. 33: „Další ‚technika‘, kterou Bassani používá, je imaginace či časté řečnické otázky vypravěče“, by se určitě dala zformulovat lépe). O serióznosti práce svědčí i bohatá bibliografie.

Práci hodnotím známkou výborně.

Praha, 7. 6. 2013

doc. PhDr. Jiří Pelán, Ph.D.

oponent